



Βρυξέλλες, 22 Ιανουαρίου 2026
(OR. en)

5626/26

FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	22 Ιανουαρίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 12 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ [Ένωση ισότητας: στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2026-2030]

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 12 final.

συνημμ.: COM(2026) 12 final



Στρασβούργο, 20.1.2026
COM(2026) 12 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

[Ένωση ισότητας: στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2026-2030]

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υποστηρίζει την ενότητα, τη δημοκρατία και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πολυμορφία των ανθρώπων που ζουν στην ΕΕ είναι ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματά της, όπως αναγνωρίζεται από τις ιδρυτικές Συνθήκες. Η ΕΕ είναι μια [Ένωση ισότητας](#), που «βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες»¹. Αυτό το θεμέλιο της έννομης τάξης της ΕΕ συνεπάγεται ένα **περιβάλλον χωρίς ρατσισμό, όπου όλοι μπορούν να ευημερούν και να συμβάλλουν στην ευημερία των κοινωνιών τους**. Σε περιόδους κατά τις οποίες οι αξίες αυτές τίθενται υπό αμφισβήτηση, η ΕΕ στέκεται στο πλευρό των πολιτών της, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους, ενώ στην ΕΕ δεν υπάρχει αποδοχή καμίας μορφής ρατσισμού ή διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.

Το 2020 η Επιτροπή ενέκρινε το [σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025](#), το οποίο σηματοδοτεί μια φιλόδοξη νέα φάση στην προσπάθεια της ΕΕ για ολοκληρωμένη καταπολέμηση του ρατσισμού. Το σχέδιο δράσης ήταν μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία που συνέβαλε στην προστασία όλων των ανθρώπων στην ΕΕ από τον ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις. Πρότεινε την εφαρμογή πολυάριθμων μέτρων κατά του ρατσισμού σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της προστασίας από τις φυλετικές διακρίσεις² και την αύξηση της στήριξης που παρέχεται στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) για την καταπολέμηση του ρατσισμού, μέσω του προγράμματος [«Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» \(CERV\)](#).

Επιπλέον, η Επιτροπή συνέχισε να διαμορφώνει ένα ισχυρό πλαίσιο για την καταπολέμηση του ρατσισμού ενισχύοντας τις συμπράξεις με ομολόγους της, διορίζοντας τον [πρώτο συντονιστή της Επιτροπής για την καταπολέμηση του ρατσισμού](#) και καθιερώνοντας τη διεξαγωγή διαλόγου με ΟΚΠ και εμπειρογνώμονες των κρατών μελών. Το σχέδιο δράσης είχε ως αποτέλεσμα την **έγκριση αυτοτελών εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων δράσης κατά του ρατσισμού από 14 κράτη μέλη**. Όπως επισημαίνεται στην [έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού](#), έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος μετά την έγκριση του σχεδίου, ιδίως όσον αφορά την αντιμετώπιση του δομικού ρατσισμού, την υιοθέτηση διατομεακής προσέγγισης στη χάραξη πολιτικής η οποία ενσωματώνει διάφορες μορφές διακρίσεων και την εισαγωγή αντιρατσιστικών παραμέτρων σε διάφορους τομείς πολιτικής, για παράδειγμα στις πολιτικές για την εκπαίδευση, την απασχόληση και την υγεία.

Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025 έχει συμβάλει στο να τεθεί ο ρατσισμός στο επίκεντρο των δημόσιων συζητήσεων σχετικά με τον πλουραλισμό, την ισότητα και την απαγόρευση των διακρίσεων και έχει αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την απειλή την οποία συνιστά ο ρατσισμός για τις αξίες της Ένωσης, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της [Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση \(ΣΕΕ\)](#). Ωστόσο, δεδομένου ότι **σχεδόν δύο στους τρεις Ευρωπαίους εξακολουθούν να θεωρούν ότι οι φυλετικές διακρίσεις είναι ευρέως διαδεδομένες στη χώρα τους στην ΕΕ το 2023** (61 % εξαιτίας του χρώματος του δέρματος, ποσοστό αυξημένο κατά 2 εκατοστιαίες

¹ [Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση \(ΣΕΕ\)](#), άρθρο 2.

² Βλ.: [Έκθεση εφαρμογής του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού](#) για περισσότερες λεπτομέρειες.

μονάδες σε σχέση με το 2019, και 65 % λόγω της ιδιότητας του Ρομά, ποσοστό αυξημένο κατά 4 εκατοστιαίες μονάδες)³, είναι ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες.

Με βάση τα επιτεύγματα του παρελθόντος και αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες που πρέπει να γίνουν, η πρόεδρος κ. Ursula von der Leyen εξήγγειλε τη **στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού** στις [πολιτικές κατευθύνσεις της για την περίοδο 2024-2029](#). Η πρωτοβουλία αυτή αντικατοπτρίζει την **έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να συνεχιστούν οι εργασίες του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και μετά το 2025** με τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής της ΕΕ⁴. **Τα κράτη μέλη εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την εξαγγελία της στρατηγικής για την καταπολέμηση του ρατσισμού και δήλωσαν την ισχυρή δέσμευσή τους για την καταπολέμηση του ρατσισμού και κάθε μορφής μίσους**⁵.

Η παρούσα στρατηγική ανταποκρίνεται πρωτίστως στις επιταγές της **προάσπισης των αξιών της ΕΕ, της ενίσχυσης μιας Ένωσης ισότητας** και της διασφάλισης ότι οι κοινωνίες της ΕΕ παραμένουν ανοικτές, πλουραλιστικές και συμπεριληπτικές. Επιπλέον, **η καταπολέμηση του ρατσισμού αποτελεί συμφέρον ασφάλειας**⁶ και **στρατηγική επένδυση για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ**. Σύμφωνα με πρόσφατη [μελέτη του ΟΟΣΑ](#), οι φυλετικές και εθνοτικές διακρίσεις εκτιμάται ότι κοστίζουν στην ΕΕ απώλεια του ΑΕΠ έως και 12,7 δισ. EUR ετησίως.

Ως εκ τούτου, η αξιοποίηση του δυναμικού των ατόμων που πλήττονται από τον ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις ως εργαζομένων, επιχειρηματιών και ηγετών είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη και τη σταθερότητα. Για να επιτευχθεί πλήρως η ευημερία των οικονομιών και η συνοχή των κοινωνιών, πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά μέτωπο η διαρκής πρόκληση του ρατσισμού. Η πορεία προς μια πραγματική [Ένωση ισότητας](#) απαιτεί φιλόδοξη και διαρκή δράση με σκοπό τη διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών για όλους. Η παρούσα στρατηγική καθοδηγείται από τον στόχο της **καταπολέμησης του ρατσισμού σε όλες τις μορφές του, συμπεριλαμβανομένου του ρατσισμού κατά των μαύρων, του αντισιγγανισμού, του αντισημιτισμού, του ρατσισμού κατά των Ασιατών και του μίσους κατά των μουσουλμάνων**. Αντιμετωπίζει τον ρατσισμό εν γένει, με ειδικές δράσεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Σύμφωνα με όλες τις στρατηγικές της Ένωσης ισότητας, η στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού βασίζεται σε μια **διατομεακή προσέγγιση πολιτικής για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας των ανισοτήτων που βιώνουν τα άτομα που αντιμετωπίζουν πολλές και διασταυρούμενες μορφές διακρίσεων**⁷. Ευθυγραμμίζεται σε

³ [Ευρωβάρόμετρο](#) — Διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2023.

⁴ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με τη φυλετική δικαιοσύνη, την απαγόρευση των διακρίσεων και την καταπολέμηση του ρατσισμού στην ΕΕ [(2022)0389].

⁵ Βλ. για παράδειγμα τα [συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και του αντισημιτισμού](#), τα [συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2025](#), τις ανταλλαγές στο [Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων \(Δικαιοσύνη\) — Consilium](#) και στο [Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών](#).

⁶ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 67 παράγραφος 3: Η Ένωση καταβάλλει προσπάθεια για να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο ασφάλειας με τη θέσπιση μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας [...].

⁷ Οι διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής μπορεί να συνυπάρχουν παράλληλα με διακρίσεις που σχετίζονται με άλλα χαρακτηριστικά ή ταυτότητες, όπως το φύλο, η αναπηρία, η ηλικία, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα φύλου, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο ή η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται τα μειονεκτήματα. Το μίσος κατά των μεταναστών επίσης συχνά συνυπάρχει με τον ρατσισμό και τον ενισχύει.

μεγάλο βαθμό με τις τρέχουσες και τις μελλοντικές στρατηγικές της ΕΕ για την ισότητα, καθώς και με άλλες σημαντικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής⁸.

Η παρούσα στρατηγική βασίζεται στα αποτελέσματα ευρείας διαδικασίας διαβούλευσης⁹ και περιλαμβάνει ταυτόχρονα στοχευμένα μέτρα, αλλά και δράσεις για την ενσωμάτωση της καταπολέμησης του ρατσισμού σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ. Ειδικότερα, συνοδεύει τις προσπάθειες των συντονιστών της Επιτροπής για την καταπολέμηση του ρατσισμού, την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής, την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων, καθώς και το έργο της Επιτροπής για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την καταπολέμηση των αδικημάτων μίσους. Η στρατηγική ευθυγραμμίζεται περαιτέρω με τα πορίσματα της [Ομάδας Ευρωπαίων πολιτών για την αντιμετώπιση του μίσους στην κοινωνία](#), η οποία διατύπωσε συστάσεις με στόχο την καταπολέμηση του μίσους σε όλες τις μορφές του και την προώθηση του αμοιβαίου σεβασμού.

⁸ Μεταξύ άλλων, για τα άτομα Ρομά, την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής, την ισότητα των φύλων, την ισότητα των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων, την καταπολέμηση του μίσους, την ενσωμάτωση και την ένταξη, τα δικαιώματα των παιδιών, καθώς και για την οικονομικά προσιτή στέγαση, τις ποιοτικές θέσεις εργασίας, την καταπολέμηση της φτώχειας και την κοινωνία των πολιτών.

⁹ Πείτε την άποψή σας: Στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού Πρόσκληση υποβολής στοιχείων και δημόσια διαβούλευση. Στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου της νομοθεσίας από τη σκοπιά της νεολαίας που διενεργεί η Επιτροπή, ζητήθηκε η γνώμη των νέων και οργάνωσεων νεολαίας της κοινωνίας των πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι — ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΔΟΜΙΚΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Κατανόηση του δομικού ρατσισμού για την αποτελεσματική αντιμετώπισή του

Ο ρατσισμός νοείται ως «η πεποίθηση ότι ένας λόγος όπως η “φυλή”¹⁰, το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η ιθαγένεια ή η εθνική ή εθνοτική καταγωγή δικαιολογεί την περιφρόνηση ενός προσώπου ή μιας ομάδας προσώπων, ή την αίσθηση ανωτερότητας ενός προσώπου ή μιας ομάδας προσώπων», σύμφωνα με την [Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας \(ECRI\)](#). Για τα άτομα που πλήττονται από τον ρατσισμό, οι επιπτώσεις αυτής της περιφρόνησης συχνά βιώνονται κατά την αναζήτηση στέγης, την αναζήτηση εργασίας, στον χώρο της εργασίας και κατά την πρόσβαση στην εκπαίδευση¹¹. Μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.

Ο ρατσισμός που βιώνεται καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής συσσωρεύεται και θέτει εμπόδια. Αυτή η επίμονη μορφή ρατσισμού αναφέρεται συχνά ως «δομικός ρατσισμός». Ο αντίκτυπός του μπορεί να είναι πιο επιβλαβής από μεμονωμένες περιπτώσεις φυλετικών διακρίσεων, καθώς εμποδίζει την πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες και μπορεί να συνεχίζεται από γενιά σε γενιά¹². Μελέτες του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) περιγράφουν τα εμπόδια και τον αντίκτυπό τους στη ζωή των ατόμων που πλήττονται από ρατσισμό και φυλετικές διακρίσεις¹³. Για παράδειγμα, το προσδόκιμο ζωής των Ρομά/Πλανόδιων γυναικών και ανδρών στην ΕΕ είναι, αντίστοιχα, 7,4 και 8 έτη μικρότερο από εκείνο των γυναικών και των ανδρών στον γενικό πληθυσμό. Επιπλέον, ενώ τα περισσότερα άτομα αφρικανικής καταγωγής στην ΕΕ απασχολούνται σε αμειβόμενη εργασία (71 %), σχεδόν οι μισοί (46 %) διαθέτουν περισσότερα προσόντα από αυτά που απαιτούνται για την εργασία τους. Επίσης, τα μουσουλμανικά νοικοκυριά στην ΕΕ έχουν τριπλάσιες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν σοβαρή υλική στέρηση (19 %) από ό,τι τα νοικοκυριά του γενικού πληθυσμού (6 %). Ο ρατσισμός μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα που συμβάλλει σε αυτές τις ανισότητες.

Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προσπαθειών τους για την καταπολέμηση του ρατσισμού σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η **Επιτροπή προτείνει να διευκολυνθεί η διατύπωση ενός ορισμού εργασίας του δομικού ρατσισμού από τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων** για την εθνική εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού¹⁴.

Σύμφωνα με τη [στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής](#), η Επιτροπή και όλα τα κράτη μέλη δεσμεύονται να **αντιμετωπίσουν όλες τις μορφές αντισημιτισμού και καταγγέλλουν εξίσου κάθε μορφή**. Η Επιτροπή και όλα τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον ορισμό του αντισημιτισμού όπως διατυπώνεται από τη Διεθνή Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος (IHRA)¹⁵.

¹⁰ Η αναφορά στη «φυλετική και εθνοτική καταγωγή» γίνεται σύμφωνα με την ενωσιακή και τη διεθνή νομική ορολογία. Ωστόσο, η Επιτροπή δίνει έμφαση στην κοινή αντίληψη ότι οι «φυλές» βασίζονται αποκλειστικά σε κοινωνικά κατασκευασμένες ιδέες και απορρίπτει την έννοια των βιολογικών «φυλών».

¹¹ [FRA 2023: Being Black in the European Union](#).

¹² [ΟΟΣΑ 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#).

¹³ [FRA 2025: Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#), [FRA 2023: Being Black in the European Union](#), [FRA 2024: Being Muslim in the European Union](#).

¹⁴ Απαρτίζεται από εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη και παρατηρητές, δηλαδή τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά του Ρατσισμού και τη Νορβηγία. Η εν λόγω ομάδα εμπειρογνομόνων είναι υποομάδα στο πλαίσιο της [ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους](#) και της [ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα και την ποικιλομορφία](#).

¹⁵ Ο ορισμός της IHRA για τον αντισημιτισμό βρίσκεται στη διεύθυνση <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

Σύμφωνα με το [στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά](#), η Επιτροπή και όλα τα κράτη μέλη δεσμεύονται να εφαρμόσουν αποτελεσματικές πολιτικές με σκοπό την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την **καταπολέμηση του αντισημιτισμού** και τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης και συμμετοχής των Ρομά.

Για την **αντιμετώπιση του μίσους κατά των μουσουλμάνων στην ΕΕ**, η Επιτροπή θα εκπονήσει ολοκληρωμένη μελέτη σχετικά με το πώς αυτό εκδηλώνεται και θα προτείνει δράσεις για την αντιμετώπισή του, ενώ παράλληλα θα συνδράμει στις προσπάθειες των κρατών μελών και των εμπειρογνομόνων να διατυπώσουν έναν ορισμό εργασίας του μίσους κατά των μουσουλμάνων με σκοπό τη βελτίωση της κοινής κατανόησης και την αύξηση της ευαισθητοποίησης.

Μνήμη, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση

Η μνήμη διαδραματίζει καίριο ρόλο στην καταπολέμηση του δομικού ρατσισμού, στην ενδυνάμωση των ατόμων που πλήττονται από τον ρατσισμό και στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αποκλεισμό και τα στερεότυπα. **Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ υποστηρίζουν τον εορτασμό ημερών μνήμης** που σχετίζονται με τον ρατσισμό και την ιστορία ομάδων που πλήττονται από ρατσισμό και φυλετικές διακρίσεις¹⁶. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει έργα που διερευνούν την παρακαταθήκη παγκόσμιας ιστορίας της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της αποικιοκρατίας, καθώς και τον αντίκτυπό της στις κοινωνίες, για παράδειγμα στο πλαίσιο του προγράμματος CERV.

Η δουλεία¹⁷, οι γενοκτονίες και το Ολοκαύτωμα είναι ενσωματωμένα στην ευρωπαϊκή ιστορία και έχουν βαθιές συνέπειες για τις κοινωνίες σήμερα, όπου η εκπαίδευση και η γνώση της ιστορίας είναι απαραίτητες για να κατανοηθούν οι ρίζες του ρατσισμού. Με βάση τις εργασίες για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και του αντισημιτισμού στην εκπαίδευση, οι οποίες αναλήφθηκαν από κοινού με την UNESCO¹⁸, **το 2026 η Επιτροπή θα δρομολογήσει κοινό έργο με την UNESCO για την ενίσχυση της εκπαίδευσης κατά του ρατσισμού** σύμφωνα με τις προτεραιότητες του [στρατηγικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης](#) και της [στρατηγικής της ΕΕ για τη νεολαία](#). Στόχος του έργου θα είναι η προώθηση της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού σε εθνικό επίπεδο, μέσω της εκπαιδευτικής διάστασης των εθνικών σχεδίων δράσης κατά του ρατσισμού και του αντισημιτισμού.

Ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης είναι καίριος για τη διαμόρφωση της εικόνας των ανθρώπων που ενδέχεται να πλήττονται από τον ρατσισμό. **Η Επιτροπή θα διοργανώσει κύκλο σεμιναρίων αφιερωμένων στην καταπολέμηση του ρατσισμού στα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης**, με τη συμμετοχή δημοσιογράφων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και εκπροσώπων κοινοτήτων που θίγονται από τον ρατσισμό. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει επίσης **εκστρατεία επικοινωνίας σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την Ένωση ισότητας** για τη συμμετοχή του κοινού, την προώθηση της ένταξης και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Ανάπτυξη γνώσεων και τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής

¹⁶ Π.χ. [Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων](#), [Ευρωπαϊκή Ημέρα Μνήμης για την κατάργηση του δουλεμπορίου](#), [Διεθνής Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος](#), [Ευρωπαϊκή Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος των Ρομά](#).

¹⁷ [Αήλωση της συνόδου κορυφής ΕΕ-CELAC 2023](#).

¹⁸ [Καταπολέμηση του αντισημιτισμού μέσω της εκπαίδευσης](#).

Η ακαδημαϊκή έρευνα διαδραματίζει καίριο ρόλο στην καταπολέμηση του ρατσισμού, παρέχοντας τη βάση τεκμηρίωσης που απαιτείται για αποτελεσματικές πολιτικές κατά του ρατσισμού. Το [θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας 2025-2027](#) έχει ως στόχο να καταστήσει το ευρωπαϊκό σύστημα έρευνας και καινοτομίας πιο συμπεριληπτικό. Η Επιτροπή θα εκπονήσει **κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή μιας διατομεακής προσέγγισης στην πολιτική έρευνας και καινοτομίας**, ώστε να διασφαλιστεί ότι η έρευνα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των ατόμων που θίγονται από τον ρατσισμό. Επιπλέον, οι συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων κάνουν προσπάθειες για την ανάπτυξη στρατηγικών και πρωτοβουλιών με σκοπό την προώθηση της πολυμορφίας και της ένταξης¹⁹.

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής θα εκπονήσει μελέτη σχετικά με τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διαμόρφωση της στάσης των νέων απέναντι στην εθνοτική πολυμορφία και θα δρομολογήσει διαδικασία ανάλυσης προοπτικών για την κατανόηση πιθανών μελλοντικών τάσεων, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο ο ρατσισμός και οι φυλετικές διακρίσεις ενδέχεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν την ΕΕ και την ανάπτυξη αποτελεσματικών αντιμέτρων.

Προγράμματα όπως το [πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»](#) θα συνεχίσουν να στηρίζουν έργα που προωθούν την κοινωνική συνοχή, την ισότητα και την ένταξη, και ιδίως τις [δράσεις Marie Skłodowska-Curie](#), οι οποίες θα συνεχίσουν να ενθαρρύνουν την πολυμορφία και την ένταξη εντός της ερευνητικής κοινότητας. Παράλληλα, **η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να ενσωματώσουν την εκπαίδευση και την έρευνα για την καταπολέμηση του ρατσισμού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**, προωθώντας συμπεριληπτικές νοοτροπίες και εφοδιάζοντας τους μελλοντικούς επαγγελματίες με τις δεξιότητες για την αναγνώριση και την αντιμετώπιση του ρατσισμού και των διακρίσεων στους αντίστοιχους τομείς τους.

Βελτίωση της συλλογής δεδομένων για την ισότητα

Τα αξιόπιστα δεδομένα για την ισότητα είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και την αποτελεσματική ενσωμάτωση των αντιρατσιστικών παραμέτρων στις ενωσιακές, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές. Η ειδική ομάδα της Eurostat για τις στατιστικές σχετικά με την ισότητα και την απαγόρευση των διακρίσεων καταρτίζει κατευθυντήριες γραμμές σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των στατιστικών προτύπων και μεθόδων για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, **τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ενισχύσουν τη συλλογή και τον συντονισμό εναρμονισμένων δεδομένων για την ισότητα μέσω των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών τους.**

Η [υποομάδα για τα δεδομένα σχετικά με την ισότητα](#) της [ομάδας υψηλού επιπέδου της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων](#) βοηθά τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη συλλογή και τη χρήση δεδομένων για την ισότητα²⁰. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με οργανισμούς της ΕΕ, όπως ο FRA, το [Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας](#) και το [Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων](#), με σκοπό την παροχή τεχνικής συνδρομής στη συλλογή δεδομένων για την ισότητα, μεταξύ άλλων σχετικά με τις διατομεακές διακρίσεις.

¹⁹ Έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και το μετασχηματιστικό δυναμικό της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

²⁰ Βλ. [Guidance Note on the collection and use of equality data based on racial or ethnic origin](#) (Εγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τη συλλογή και τη χρήση δεδομένων για την ισότητα με βάση τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή).

Η Επιτροπή θα καταρτίσει επίσης σύσταση για τη βελτίωση της συλλογής, της ανάλυσης και της χρήσης αναλυτικών δεδομένων για την ισότητα, σύμφωνα με τα εθνικά νομικά πλαίσια και λαμβάνοντας υπόψη τυχόν πρόσθετο διοικητικό φόρτο. Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω εργαλεία για την παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη μιας Ένωσης ισότητας και την εφαρμογή στρατηγικών ισότητας, μεταξύ άλλων μέσω δεδομένων σχετικά με τις διακρίσεις λόγω φυλετικής και εθνοτικής καταγωγής. Η Επιτροπή θα διοργανώσει ευρωπαϊκή στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου για τα δεδομένα για την ισότητα, με την οποία θα φέρει σε επαφή βασικά ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό την περαιτέρω προώθηση της συλλογής και της χρήσης δεδομένων για την ισότητα, σύμφωνα με τα εθνικά νομικά πλαίσια.

Ο FRA θα διενεργήσει τέταρτη έρευνα σχετικά με τους μετανάστες και τους απογόνους μεταναστών με σκοπό την εξαγωγή ολοκληρωμένων δεδομένων σχετικά με τα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φυλετικών διακρίσεων, καθώς και έρευνα σχετικά με την κατάσταση των Ρομά, η οποία θα στηρίξει το έργο που επιτελείται σχετικά με τη στρατηγική και το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τους Ρομά. Για να ενισχυθεί η συλλογή δεδομένων, το 2027 η **Επιτροπή θα δημοσιεύσει επίσης νέο Ευρωβαρόμετρο σχετικά με τις διακρίσεις.**

Η Επιτροπή:

- θα υλοποιήσει έργο από κοινού με την UNESCO με σκοπό την ενίσχυση της αντιρατσιστικής εκπαίδευσης·
- θα εκπονήσει ολοκληρωμένη μελέτη σχετικά με τις εκδηλώσεις μίσους κατά των μουσουλμάνων·
- θα δρομολογήσει ευρεία εκστρατεία επικοινωνίας για την Ένωση ισότητας, με τη συμμετοχή πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ με σκοπό την προώθηση της ένταξης και την καταπολέμηση των διακρίσεων·
- θα εκπονήσει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή μιας διατομεακής προσέγγισης στην πολιτική έρευνας και καινοτομίας, με στόχο η έρευνα να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των ατόμων που θίγονται από τον ρατσισμό·
- θα καταρτίσει σύσταση για τη βελτίωση της συλλογής, της ανάλυσης και της χρήσης δεδομένων για την ισότητα, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη·
- θα δημοσιεύσει νέο Ευρωβαρόμετρο για τις διακρίσεις το 2027.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να στηρίζουν την ενσωμάτωση της εκπαίδευσης και της έρευνας για την καταπολέμηση του ρατσισμού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση·
- να βελτιώσουν τη συλλογή εναρμονισμένων δεδομένων για την ισότητα μέσω των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II — ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΕΤΙΚΟΥ ΜΙΣΟΥΣ

- Περισσότεροι από τους μισούς ανθρώπους στην ΕΕ δηλώνουν ότι οι διακρίσεις λόγω της ιδιότητας του Ρομά (65 %), του χρώματος του δέρματος (61 %) και της εθνοτικής καταγωγής (60 %) ²¹ είναι ευρέως διαδεδομένες.
- Το 96 % των Εβραίων δηλώνει ότι είχαν βιώσει αντισημιτισμό κατά το προηγούμενο έτος και το 80 % αισθάνεται ότι η κατάσταση έχει επιδεινωθεί τα τελευταία χρόνια ²².
- Σχεδόν οι μισοί άνθρωποι αφρικανικής καταγωγής στην ΕΕ αντιμετωπίζουν ρατσισμό στην καθημερινή τους ζωή ²³.

Ο ρατσισμός μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Η προστασία από τις φυλετικές ή εθνοτικές διακρίσεις κατοχυρώνεται στον [Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) και στη **νομοθεσία της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων**. Οι «διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής», οι οποίες προκύπτουν όταν πρόσωπα, λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής τους, τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης ή περιέρχονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση σε σύγκριση με άλλα πρόσωπα, απαγορεύονται από την [οδηγία για τη φυλετική ισότητα](#). Οι [οδηγίες σχετικά με τα πρότυπα για τους φορείς ισότητας](#) εκδόθηκαν με σκοπό την καλύτερη επιβολή των κανόνων κατά των διακρίσεων.

Όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα, βασική νομοθετική πράξη είναι η [απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας](#) μέσω του ποινικού δικαίου. Ορισμένες σοβαρές εκδηλώσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας ²⁴ πρέπει να συνιστούν αδίκημα σε όλες τις χώρες της ΕΕ και να τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις.

Όλοι οι άνθρωποι στην ΕΕ θα πρέπει να μπορούν να απολαμβάνουν πλήρως και ισότιμα τα δικαιώματά τους. Ωστόσο, περιστατικά φυλετικών διακρίσεων και ρατσιστικής παρενόχλησης και βίας συμβαίνουν και συχνά δεν καταγγέλλονται ²⁵. **Η επιβολή της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ και των εθνικών νομικών πλαισίων πρέπει να ενισχυθεί** ώστε να αποτρέπεται αυτό το φαινόμενο. Πρέπει επίσης να διασφαλιστεί η προστασία από το ρατσιστικό μίσος, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο, μέσω συντονισμένων δράσεων από το δικαστικό σώμα, την αστυνομία και τους εισαγγελείς.

Ενίσχυση της επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων

Προτεραιότητα της Επιτροπής είναι να διασφαλίσει ότι το ισχυρό νομικό πλαίσιο της ΕΕ κατά των διακρίσεων εφαρμόζεται αποτελεσματικά, ώστε να επιτευχθεί ισότητα σε όλα τα κράτη μέλη.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι αποτελεσματικές κυρώσεις κατά των διακρίσεων ²⁶ αποτελούν καίριους μηχανισμούς για την αντιμετώπιση των εμποδίων στην απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης. Στο πλαίσιο αυτό, **η έκθεση της Επιτροπής το 2026 σχετικά με την οδηγία**

²¹ [Ευρωβαρόμετρο 2023: Διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#).

²² [FRA 2024: Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#) (Εμπειρίες και αντιλήψεις των Εβραίων σχετικά με τον αντισημιτισμό).

²³ [FRA 2023: Being Black in the European Union](#).

²⁴ Για παράδειγμα: δημόσια υποκίνηση πράξεων βίας ή μίσους που στρέφονται κατά ομάδες προσώπων ή μέλους τέτοιας ομάδας που προσδιορίζεται βάσει της φυλής, του χρώματος, των γενεαλογικών καταβολών, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων ή της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής.

²⁵ Εκθέσεις του FRA: [Addressing Racism in Policing](#)· [Being Muslim in the EU](#)· [Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#).

²⁶ [Μελέτη σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται για διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής και θρησκείας](#).

για τη φυλετική ισότητα θα αναλύσει την εφαρμογή στα κράτη μέλη και θα χρησιμεύσει ως βάση για να εξεταστεί ο τρόπος ενίσχυσης των οικείων εθνικών καθεστώτων κυρώσεων.

Καθώς η τεχνητή νοημοσύνη (TN) τροφοδοτεί όλο και περισσότερο τις αποφάσεις και τις πολιτικές κατευθύνσεις, είναι πολύ σημαντικό να αξιοποιηθούν οι δυνατότητές της, καθώς και να μετριαστούν οι κίνδυνοι διαιώνισης των φυλετικών προκαταλήψεων. Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη φυλετική ισότητα θα **αναλύσει την εφαρμογή της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων σε περιπτώσεις αλγοριθμικών διακρίσεων.**

Ο [κανονισμός για την TN](#) απαγορεύει ορισμένες ιδιαίτερα επιβλαβείς πρακτικές TN που δεν συνάδουν με τις αξίες της ΕΕ (π.χ. χειριστικά συστήματα TN που υποκινούν μίσος ή βία κατά προστατευόμενων ομάδων ή συστήματα TN που συνάγουν τη φυλετική καταγωγή από βιομετρικά δεδομένα). Η Επιτροπή θα εκπονήσει κατευθυντήριες γραμμές και άλλα υποστηρικτικά εργαλεία στήριξης για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού για την TN, όσον αφορά τις απαγορεύσεις και τις απαιτήσεις για τα συστήματα TN υψηλού κινδύνου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να διευκολύνει τις επαφές σχετικά με τον αντίκτυπο της TN στα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φυλετικών διακρίσεων και να στηρίζει τα κράτη μέλη στην επιβολή και την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ με σκοπό την πρόληψη και την επανόρθωση αποφάσεων που ενδεχομένως εισάγουν διακρίσεις με τη βοήθεια της TN.

Οι [οδηγίες σχετικά με τα πρότυπα για τους φορείς ισότητας](#) θεσπίζουν σαφή και δεσμευτικά πρότυπα με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητάς τους. Η Επιτροπή θα εκδώσει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό δεικτών σχετικά με τη λειτουργία των φορέων ισότητας και θα παρακολουθεί την αποτελεσματική μεταφορά και των δύο οδηγιών στην εθνική νομοθεσία έως τον Ιούνιο του 2026.

Η [οδηγία για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας](#) αναγνωρίζει ότι τα θύματα διατομεακών διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες, ενδέχεται να αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο έμφυλης βίας. Προκειμένου να στηρίζει τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία μεταφοράς της νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο, **η Επιτροπή θα δώσει προσοχή στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα θύματα που βιώνουν διατομεακές διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.**

Προστασία των ανθρώπων από τα εγκλήματα μίσους και τη ρητορική μίσους

Η προστασία ατόμων από τα εγκλήματα μίσους και τη ρητορική μίσους βρίσκεται στο επίκεντρο του θεματολογίου της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού. Η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει για να διασφαλίσει την πλήρη και ορθή μεταφορά της [απόφασης-πλαίσιου για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας](#)²⁷. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τη μεταφορά της νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο και να στηρίζει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών στο πλαίσιο της [ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους](#). Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα εγκλήματα μίσους και να επεκτείνουν την κατάρτιση των δικαστικών αρχών και της αστυνομίας σχετικά με τα αδικήματα μίσους, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις φυλετικές προκαταλήψεις.

²⁷ Υποθέσεις επί παραβάσει στην ΕΕ.

Με σκοπό την ενίσχυση του πλαισίου ποινικού δικαίου της ΕΕ κατά των αδικημάτων μίσους, η Επιτροπή πρότεινε να εκδοθεί [απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την προσθήκη της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους στον κατάλογο των «ενωσιακών εγκλημάτων»](#). Η απόφαση αυτή θα επιτρέψει στην Επιτροπή, σε δεύτερο στάδιο, να ενισχύσει το νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει πρόοδος, η Επιτροπή **εξετάζει το ενδεχόμενο να υποβάλει νομοθετική πρωτοβουλία με βάση τους υφιστάμενους τομείς αδικημάτων που καλύπτονται από το [άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ](#) με σκοπό την εναρμόνιση των ορισμών των αδικημάτων μίσους στο διαδίκτυο**. Με αυτόν τον τρόπο, θα ανταποκριθεί στις συστάσεις της [ομάδας πολιτών για την αντιμετώπιση του μίσους στην κοινωνία](#).

Η Επιτροπή συμβάλλει επίσης στη βελτίωση της αντιμετώπισης περιστατικών εγκλημάτων μίσους και ρητορικής μίσους, στηρίζοντας τις αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τη διαφύλαξη των δημόσιων χώρων, συμπεριλαμβανομένων των χώρων λατρείας, σύμφωνα με τη [στρατηγική ProtectEU για την εσωτερική ασφάλεια](#).

Τα θύματα ρατσιστικών εγκλημάτων μίσους παρουσιάζουν έλλειψη εμπιστοσύνης, η οποία απαιτεί μέτρα στήριξης και ενδυνάμωσης με σκοπό την αντιμετώπιση του φαινομένου της περιορισμένης καταγγελίας περιστατικών και τη διασφάλιση έννομης προστασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε **πολιτική συμφωνία σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων**²⁸. Θα ενισχύσει περαιτέρω τα δικαιώματα των θυμάτων, μεταξύ άλλων για τα άτομα που αποτελούν στόχο εγκλημάτων μίσους με ρατσιστικά κίνητρα, χάρη στην ευκολότερη καταγγελία των εγκλημάτων, την καλύτερη αξιολόγηση των αναγκών των θυμάτων και τη βελτιωμένη ψυχολογική υποστήριξη και σωματική προστασία. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εγκρίνει την αναθεωρημένη [στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων](#).

Ο κίνδυνος διαδικτυακού μίσους αποτελεί εξίσου συχνά πραγματικότητα για τις φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες. Η [πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες](#) απαιτεί από τις ψηφιακές υπηρεσίες να αντιμετωπίζουν το παράνομο περιεχόμενο και να διαφυλάσσουν τα θεμελιώδη δικαιώματα μέσω ισχυρών μηχανισμών «ειδοποίησης και δράσης» και υποχρεώσεων διεξοδικής εκτίμησης και μετριασμού του κινδύνου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να επιβάλλει την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και, από κοινού με το συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, θα **παρακολουθεί και θα στηρίζει τακτικά την εφαρμογή του εθελοντικού [κώδικα δεοντολογίας για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο](#)**.

Στο πλαίσιο του [σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση](#), οι επικαιροποιημένες [κατευθυντήριες γραμμές για διδάσκοντες και εκπαιδευτικούς σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού](#) θα προσφέρουν **πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τον καλύτερο τρόπο προώθησης της ανεκτικότητας και της ένταξης στον διαδικτυακό κόσμο**. Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να προωθεί την ανθεκτικότητα της κοινωνίας μέσω δράσεων στήριξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και μέσω της συνεργασίας με τους υπογράφοντες τον [κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση](#), ώστε να βελτιωθεί η εφαρμογή του και να μειωθεί η ραγδαία εξάπλωση της παραπληροφόρησης, μεταξύ άλλων σε σχέση με τον ρατσισμό και το διαδικτυακό μίσος.

²⁸ [Δικαιώματα των θυμάτων στην ΕΕ — Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Η Επιτροπή χαιρετίζει τη συμφωνία για τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων της ΕΕ που διασφαλίζουν τα δικαιώματα των θυμάτων](#).

Παράλληλα, η Επιτροπή αντιμετωπίζει τη ρητορική μίσους στον αθλητισμό, σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης και βοηθώντας τα κράτη μέλη μέσω της υπό εξέλιξη ανοικτής μεθόδου συντονισμού για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στον αθλητισμό στο πλαίσιο του [προγράμματος εργασιών της ΕΕ για τον αθλητισμό](#).

Αντιμετώπιση των φυλετικών προκαταλήψεων στη δημόσια διοίκηση

Η αποτελεσματική δημόσια διοίκηση αποτελεί το θεμέλιο της χρηστής διακυβέρνησης, της εμπιστοσύνης του κοινού και της κοινωνικής συνοχής. Η αντιμετώπιση των φυλετικών προκαταλήψεων στις δημόσιες διοικήσεις και στα συστήματα απονομής δικαιοσύνης είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση του ρατσισμού. Η συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών και κοινοτήτων στηρίζει την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και διαμορφώνει το αίσθημα κοινής ευθύνης²⁹. **Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προσφέρουν ολοκληρωμένα προγράμματα κατάρτισης για να βοηθήσουν τους δημόσιους υπαλλήλους να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις φυλετικές προκαταλήψεις**, προωθώντας παράλληλα μεγαλύτερη πολιτισμική ευαισθητοποίηση και ευαισθησία. Θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη στις εθνικές αρχές για τον σκοπό αυτόν, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του προγράμματος CERV.

Η υπεύθυνη εφαρμογή του νόμου που διασφαλίζει ίση προστασία και δίκαιη μεταχείριση για όλους αποτελεί βασικό πυλώνα της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Ωστόσο, τα πορίσματα της έκθεσης του FRA με τίτλο [«Αντιμετώπιση του ρατσισμού στον τομέα της αστυνόμευσης»](#) καταδεικνύουν ότι ο ρατσισμός στην αστυνόμευση περιλαμβάνει πρακτικές κατάρτισης προφίλ που εισάγουν διακρίσεις, ανάρμοστη ρατσιστική επικοινωνία και υπερβολική χρήση βίας³⁰. Τα ενδιαφερόμενα μέρη των οποίων ζητήθηκε η γνώμη για την εν λόγω στρατηγική υπογράμμισαν την ανάγκη θέσπισης ολοκληρωμένων προγραμμάτων κατάρτισης για τις αρχές επιβολής του νόμου και την ανάγκη για μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου³¹. Για την παροχή περαιτέρω καθοδήγησης στα κράτη μέλη, **η Επιτροπή θα καταρτίσει συλλογή ορθών πρακτικών με σκοπό την πρόληψη πρακτικών κατάρτισης προφίλ που εισάγουν διακρίσεις**.

²⁹ Βλ. για παράδειγμα: [Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης του Εγκλήματος: Community-Oriented Policing in the European Union](#).

³⁰ [FRA – Addressing racism in policing](#).

³¹ [Ανοικτή δημόσια διαβούλευση](#): Στρατηγική για την καταπολέμηση του ρατσισμού.

Η Επιτροπή:

- θα στηρίξει την εφαρμογή της οδηγίας για τη φυλετική ισότητα, μεταξύ άλλων με τη δημοσίευση έκθεσης όπου θα δίνει έμφαση στην επιβολή και την εφαρμογή της σε περιπτώσεις αλγοριθμικών διακρίσεων·
- θα στηρίξει την εφαρμογή του κανονισμού για την TN με σκοπό την αντιμετώπιση των κινδύνων φυλετικών προκαταλήψεων και διακρίσεων·
- θα εξετάσει το ενδεχόμενο νομοθετικής πρωτοβουλίας με σκοπό την εναρμόνιση των ορισμών των αδικημάτων μίσους στο διαδίκτυο·
- θα στηρίξει τη μεταφορά της αναθεωρημένης οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή της, ενισχύοντας τα δικαιώματα των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποτελούν στόχο εγκλημάτων μίσους με ρατσιστικά κίνητρα·
- θα καταρτίσει συλλογή ορθών πρακτικών για την πρόληψη πρακτικών κατάρτισης προφίλ που εισάγουν διακρίσεις.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να επιβάλλουν καλύτερα τη νομοθεσία της ΕΕ για τα αδικήματα μίσους και την απαγόρευση των διακρίσεων, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των καθεστώτων κυρώσεων·
- να εντείνουν τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση των αδικημάτων μίσους στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υποκινούνται από τον ρατσισμό·
- να θεσπίσουν ολοκληρωμένα προγράμματα κατάρτισης που θα βοηθούν τους δημόσιους υπαλλήλους να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις φυλετικές προκαταλήψεις·
- να διασφαλίζουν δίκαιες πρακτικές αστυνόμευσης με αποδεικτικά στοιχεία, με τη στήριξη μέτρων λογοδοσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III — ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Περισσότεροι από 3 στους 10 Ευρωπαίους ανέφεραν το χρώμα του δέρματος (39 %) ή την εθνική καταγωγή (34 %) ενός υποψηφίου ως κύριο παράγοντα που θέτει τους αιτούντες εργασία σε μειονεκτική θέση³².
- Κάθε δεύτερο παιδί Ρομά/Πλανόδιων (46 %) φοιτά σε σχολείο στο οποίο όλοι ή οι περισσότεροι μαθητές είναι Ρομά/Πλανόδιοι³³.
- Το 40 % των μουσουλμάνων στην ΕΕ ζει σε υπερπλήρεις κατοικίες, ποσοστό υπερδιπλάσιο σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό της ΕΕ (17 %)³⁴.

Τα άτομα που πλήττονται από τον ρατσισμό ενδέχεται να αντιμετωπίζουν διακρίσεις σε θεμελιώδεις τομείς της ζωής, όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η στέγαση, η υγειονομική περίθαλψη και η κοινωνική προστασία. Αυτός ο σωρευτικός αντίκτυπος του ρατσισμού έχει αρνητική επίδραση στην πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου³⁵. Το γεγονός αυτό αντιβαίνει στις αξίες της ΕΕ, όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες και στον [ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων](#), ο οποίος προωθεί μια

³² [Ευρωβαρόμετρο 2023: Διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#).

³³ [FRA 2025 - Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#).

³⁴ [FRA – Being Muslim in the EU](#).

³⁵ [ΟΟΣΑ 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#).

συμπεριληπτική κοινωνία και μια ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς που διασφαλίζει θέσεις εργασίας, δίκαιες συνθήκες εργασίας και κοινωνική προστασία για όλους.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση και ο συμπεριληπτικός πολιτισμός ως καταλύτες για την κοινωνική ισότητα και ανταγωνιστικότητα

Η [Ένωση Δεξιοτήτων](#) αποσκοπεί στη στήριξη των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους. Η επένδυση στην καλή εκπαίδευση του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού αποτελεί επένδυση στην ανταγωνιστικότητα, στην οικονομική και συμπεριληπτική ανάπτυξη και στην κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ.

Η εκπαίδευση διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής κινητικότητας και μπορεί να αποτελέσει ισχυρό παράγοντα ισότητας ευκαιριών. Το θεμέλιο ξεκινά με την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων σε τομείς όπως είναι ο γραμματισμός, τα μαθηματικά, οι θετικές επιστήμες, οι ψηφιακές δεξιότητες και η αγωγή του πολίτη. Η εισαγωγή της αγωγής του πολίτη από μικρή ηλικία είναι καίριας σημασίας για την καλλιέργεια ευρύτητας πνεύματος στους νεαρούς μαθητές με σκοπό την εκτίμηση της πολυμορφίας και την ανάπτυξη αμοιβαίου σεβασμού, σύμφωνα με τις βασικές ευρωπαϊκές αξίες. Η τέχνη, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός είναι επίσης σημαντικοί παράγοντες για την κινητοποίηση της κοινωνίας κατά του ρατσισμού και την προώθηση του σεβασμού, της ένταξης και της ισότητας.

Οι μαθητές που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες μπορεί να αντιμετωπίσουν διαχωρισμό και εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο στην επιτυχία τους στην εκπαίδευση και στη μετάβασή τους στην αγορά εργασίας³⁶. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ισότητα και η ένταξη βρίσκονται στο επίκεντρο του [στρατηγικού πλαισίου για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης](#), με σκοπό την προώθηση συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων που αξιοποιούν την πολυμορφία ώστε να αξιοποιηθούν τα talέντα της Ευρώπης και να ενισχυθούν οι αγορές εργασίας. Το **ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές** θα αφορά την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική εξέλιξη όσον αφορά την πολυμορφία και την ένταξη, καθώς και την προώθηση της πολυμορφίας στο ίδιο το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τις συμπεριληπτικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις των κρατών μελών και να προωθεί την ισότητα και την ένταξη. Προγράμματα όπως το [Erasmus+](#), το [Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+](#) (EKT+) και το [πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»](#) ενισχύουν τις προσπάθειες αυτές με την προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση και με τη **χρηματοδότηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, της σχολικής συνεργασίας, των έργων μαθησιακής κινητικότητας και της έρευνας που επικεντρώνεται στη συμπεριληπτική εκπαίδευση**.

Καταπολέμηση του ρατσισμού μέσω συμπεριληπτικών πολιτικών απασχόλησης, στέγασης και υγείας

Στον τομέα της απασχόλησης, ο ρατσισμός και οι φυλετικές διακρίσεις παρεμποδίζουν την ισότητα. Οι αιτούντες με ονόματα που θεωρούνται ξένα συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον

³⁶ [New issue paper: Tackling prejudice and discrimination in and through education and training | Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης](#).

αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας³⁷, με αποτέλεσμα να έχουν χαμηλότερα επίπεδα οικονομικής ασφάλειας. Το [σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη](#) αποσκοπεί στη στήριξη της βιώσιμης ένταξης στην αγορά εργασίας για τους μετανάστες και τους πολίτες της ΕΕ που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διακρίσεις στην πρόσληψη και στον χώρο εργασίας και να ενισχύσουν τα μέτρα κατά των διακρίσεων. Η αυξημένη ένταξη στην αγορά εργασίας αποτελεί επίσης σημαντικό μοχλό πολιτικής για την αντιμετώπιση των ελλείψεων στην αγορά εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ.

Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να προωθήσει την πολυμορφία στην απασχόληση και να προάγει πιο συμπεριληπτικούς χώρους εργασίας, ενώ **θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με την ενωσιακή πλατφόρμα χαρτών ποικιλομορφίας** με σκοπό την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με πρωτοβουλίες πολυμορφίας και ένταξης, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εθνοτική πολυμορφία. **Η πλατφόρμα θα διευκολύνει επίσης τον διάλογο και θα παρέχει καθοδήγηση, για παράδειγμα, σχετικά με συμπεριληπτικές πρακτικές επιλογής προσωπικού.**

Η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και αξιοπρεπή στέγαση είναι καίριας σημασίας για την ατομική και οικογενειακή ευημερία και την κοινωνική συνοχή. Τα άτομα που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες συχνά αντιμετωπίζουν διακρίσεις και εμπόδια στη στεγαστική αγορά, συμπεριλαμβανομένων άνισων όρων για τους ενοικιαστές ή τους αγοραστές και εμποδίων στην πρόσβαση σε δάνεια. Αντιμετωπίζουν δυσανάλογα υπερβολικό συνωστισμό, κακές συνθήκες διαβίωσης, έλλειψη στέγης και διαχωρισμό³⁸. Οι προκλήσεις αυτές μπορούν να είναι εντονότερες σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπου υπάρχουν περιορισμένες επιλογές στέγασης³⁹ και περιορισμένες δημόσιες υπηρεσίες.

Για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι διακρίσεις δημιουργούν εμπόδια στην οικονομικά προσιτή στέγαση, **η Επιτροπή θα δημοσιεύσει μελέτη σχετικά με τις διακρίσεις στον τομέα της στέγασης**, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης των υφιστάμενων εθνικών και τοπικών πρακτικών. Ως παραδοτέο του [ευρωπαϊκού σχεδίου οικονομικά προσιτής στέγασης](#) και στο πλαίσιο της επικείμενης στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την καταπολέμηση του αποκλεισμού από τη στέγαση** με σκοπό τη στήριξη ευάλωτων ατόμων που βρίσκονται σε επισφαλείς καταστάσεις στέγασης και την πρόληψη και την αντιμετώπιση της αστεγίας.

Το [αστικό θεματολόγιο της ΕΕ](#), μια διακυβερνητική πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχουν φορείς από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς και το [θεματολόγιο της ΕΕ για τις πόλεις](#), αποσκοπούν στην προώθηση συμπεριληπτικών συνοικιών με πολυμορφία και στη μείωση των κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων. Επιπλέον, η χρηματοδότηση από το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης](#) και το ΕΚΤ+ μπορεί να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτική στέγαση και σε βασικές υπηρεσίες για ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων και στη θέσπιση μέτρων εξάλειψης του διαχωρισμού⁴⁰.

³⁷ Susanne Veit, et.al. In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe, Socio-Economic Review.

³⁸ ΟΟΣΑ 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism.

³⁹ Highlights Report | Good Practice Webinar: 'Rural Housing' | Rural Pact Community Platform.

⁴⁰ Εργαλειοθήκη «Social housing and beyond».

Οι ανισότητες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης αποτελούν μια ακόμη βασική πρόκληση για την καταπολέμηση του ρατσισμού. Τα άτομα που πλήττονται από τον ρατσισμό συχνά αναφέρουν χειρότερες εκβάσεις για την υγεία τους και έλλειψη πρόσβασης σε ποιοτική περίθαλψη. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διάσταση του φύλου, καθώς οι μετανάστριες έχουν χειρότερες εκβάσεις όσον αφορά τον διαβήτη, την ψυχική υγεία, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, και αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες διακρίσεις από τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας απ' ό,τι οι άνδρες μετανάστες⁴¹.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις φυλετικές διακρίσεις στην υγεία⁴² και να διαμορφώσουν δίκαιες πολιτικές για την υγεία, μέσω της συνεργασίας με τις κοινότητες για τον από κοινού σχεδιασμό υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης. Το 2024 παρουσιάστηκε [δέσμη μέτρων στήριξης της ΕΕ κατά του στιγματισμού](#), ενώ, στο πλαίσιο του [προγράμματος EU4Health](#), η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή πολιτικών υγείας που αντιμετωπίζουν τις φυλετικές προκαταλήψεις, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων για την ισότητα, σύμφωνα με τα εθνικά νομικά πλαίσια.

Ενσωμάτωση της καταπολέμησης του ρατσισμού στην κοινωνική προστασία και επιβράβευση των τοπικών δράσεων

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας πρέπει να παρέχουν αποτελεσματική στήριξη σε όλα τα άτομα. Είναι εξίσου σημαντικό σε τομείς στους οποίους τα άτομα που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν πρόσθετα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και ευκαιρίες λόγω απομακρυσμένης γεωγραφικής θέσης, έλλειψης υποδομών ή λιγότερων παρόχων υπηρεσιών⁴³.

Προκειμένου να προωθήσει μια **συμπεριληπτική προσέγγιση όσον αφορά την κοινωνική προστασία**, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση των φυλετικών ή εθνοτικών μειονοτήτων κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, η πρώτη [στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας](#) θα επιδιώξει να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα αίτια της φτώχειας και του αποκλεισμού και να ενισχύσει τις υπηρεσίες υποστήριξης, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση.

Επιπλέον, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τη [σύσταση του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά](#), λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τα ειδικά μειονεκτήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών ή ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες, και να υλοποιήσουν τη [σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με επαρκές ελάχιστο εισόδημα](#).

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί πρωτοβουλίες πολυμορφίας και ένταξης, όπως το [βραβείο για τις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Πολυμορφίας](#), το οποίο αναδεικνύει τις ορθές πρακτικές των τοπικών αρχών για περιβάλλοντα με πολυμορφία και χωρίς αποκλεισμούς. Προκειμένου να παρακινήσει περαιτέρω τις πόλεις της ΕΕ να καταπολεμήσουν τον ρατσισμό, η Επιτροπή θα ορίσει μια κατηγορία για την προώθηση

⁴¹ Gender equality and health in the EU: <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>.

⁴² ΠΟΥ: [Tackling structural racism and ethnicity based discrimination in health](#).

⁴³ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ».

αντιρατσιστικών πολιτικών. Με αυτόν τον τρόπο, θα συμπληρώσει τον [μήνα πολυμορφίας της ΕΕ](#), ο οποίος γιορτάζεται κάθε Μάιο με σκοπό την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη των συμπεριληπτικών περιβαλλόντων και χώρων εργασίας, ώστε να ενθαρρύνει όλα τα είδη οργανισμών να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση για την προώθηση της πολυμορφίας.

Η Επιτροπή:

- θα παρουσιάσει ένα ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές, θα στηρίξει προγράμματα σχολικής συνεργασίας και μαθησιακής κινητικότητας, καθώς και την έρευνα που επικεντρώνεται στη συμπεριληπτική εκπαίδευση·
- θα στηρίξει τα μέτρα των κρατών μελών για την απασχόληση, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό χωρίς αποκλεισμούς·
- θα εκπονήσει μελέτη σχετικά με τη στεγαστική κατάσταση των ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων και θα προτείνει σύσταση του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του αποκλεισμού από τη στέγαση·
- θα στηρίξει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή πολιτικών υγείας που εξαλείφουν τις φυλετικές προκαταλήψεις, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων για την ισότητα στον τομέα της υγείας, σύμφωνα με τα εθνικά νομικά πλαίσια.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να προτείνουν πρωτοβουλίες πολιτικής που βελτιώνουν την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και τις ευκαιρίες απασχόλησης για τα περιθωριοποιημένα άτομα·
- να λαμβάνουν υπόψη τον ρατσισμό ως γενικό καθοριστικό παράγοντα της συνολικής κατάστασης της υγείας ενός ατόμου και να διαμορφώσουν αναλόγως τις πολιτικές υγειονομικής περίθαλψης·
- να λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση των φυλετικών ή εθνοτικών μειονοτήτων κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV — ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Η επίτευξη μιας πραγματικά δίκαιης και συμπεριληπτικής ΕΕ απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση σε επίπεδο κοινωνίας, καθώς και την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων μερών: των κρατών μελών, των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, ΟΚΠ, διεθνών εταίρων, περιφερειακών και τοπικών αρχών, του ιδιωτικού τομέα και των κοινοτήτων που πλήττονται από τον ρατσισμό. Η Επιτροπή θα εδραιώσει τη συνεργασία της με τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα διασφαλίσει ότι στη διαδικασία χάραξης πολιτικής υπάρχει πολυφωνία.

Συντονισμός της καταπολέμησης του ρατσισμού σε επίπεδο ΕΕ

Ο [συντονιστής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση του ρατσισμού](#) θα συνεχίσει να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στις προσπάθειες για την καταπολέμηση κάθε μορφής ρατσισμού, διευκολύνοντας τη διεξαγωγή διαρθρωμένου διαλόγου με κοινότητες που πλήττονται από τον ρατσισμό, ώστε να ενισχυθεί η δημοκρατική νομιμότητα και να διαφυλάσσονται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ο συντονιστής θα συνεργάζεται στενά με τον συντονιστή για την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων, τον συντονιστή για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής, τον

συντονιστή για τα δικαιώματα των θυμάτων, καθώς και τον συντονιστή της ΕΕ για τη νεολαία.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του ρατσισμού απαιτεί την ουσιαστική συμμετοχή των ΟΚΠ που εκπροσωπούν τα άτομα που πλήττονται περισσότερο. **Η Επιτροπή θα ανανεώσει το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για την καταπολέμηση του ρατσισμού** μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ενώ θα καταρτίσει και ετήσιο πρόγραμμα εργασίας για την καθοδήγηση των δραστηριοτήτων του φόρουμ. Το γεγονός αυτό θα αποτελέσει ευκαιρία για μεγαλύτερη πολυμορφία των μελών του φόρουμ, με την ενσωμάτωση νέων προοπτικών και εμπειρογνώσιας από εθνικές και τοπικές οργανώσεις.

Πέρα από τον πολιτικό διάλογο για την καταπολέμηση του ρατσισμού που βρίσκεται σε εξέλιξη με τις ΟΚΠ, η Επιτροπή αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι ΟΚΠ και την ανάγκη ενίσχυσης του χώρου της κοινωνίας των πολιτών, όπως επισημαίνεται στη στρατηγική της ΕΕ για την κοινωνία των πολιτών, σε ένα πλαίσιο στο οποίο οι ΟΚΠ που εναντιώνονται στον ρατσισμό έρχονται όλο και περισσότερο αντιμέτωπες με εκστρατείες παραπληροφόρησης και τακτικές πιέσεις. Όπως εξαγγέλθηκε, **η Επιτροπή θα δημιουργήσει μια ευρύτερη πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών, η οποία θα παρέχει ένα πλαίσιο διεξαγωγής τακτικού και διαρθρωμένου διαλόγου για την προστασία και την προώθηση των αξιών της ΕΕ**. Με τον τρόπο αυτόν, θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα των ΟΚΠ, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που ασχολούνται με την καταπολέμηση του ρατσισμού.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ συμβάλλουν στην καταπολέμηση του ρατσισμού, η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να λαμβάνει υπόψη τον ρατσισμό στο πλαίσιο των εργασιών της για την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας. Οι προσπάθειες αυτές καθοδηγούνται από την επίτροπο Ισότητας και υποστηρίζονται από τα σημεία επαφής για την ισότητα στα υπουργικά συμβούλια και από μια **ειδική ομάδα για την ισότητα**, στην οποία συμμετέχουν συντονιστές ισότητας από όλες τις Γενικές Διευθύνσεις.

Προώθηση της καταπολέμησης του ρατσισμού σε παγκόσμιο επίπεδο

Οι πολιτικές της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού είναι βαθιά ριζωμένες στο διεθνές πλαίσιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ θα συνεχίσει να υποστηρίζει την καθολική κύρωση της διεθνούς σύμβασης για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (στο εξής: ICERD), στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, και θα υποστηρίξει τη Διακήρυξη και το Πρόγραμμα Δράσης του Ντέρμπαν (στο εξής: DDPA), το παγκόσμιο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του ρατσισμού. Οι δεσμεύσεις αυτές ενισχύονται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (ECRI), η οποία παρέχει σημαντικές συστάσεις πολιτικής και ειδικές εκθέσεις ανά χώρα. Η ΕΕ εξακολουθεί να αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο στηρίζοντας διεθνείς πρωτοβουλίες⁴⁴, για τις οποίες χρησιμοποιεί όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Προβλέπεται η διοργάνωση διεθνούς συζήτησης στρογγυλής τραπέζης για την εμβάθυνση της συνεργασίας με σχετικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους πολυμερείς φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διεξάγονται

⁴⁴ Όπως η Διεθνής Δεκαετία των Ηνωμένων Εθνών για τα άτομα αφρικανικής καταγωγής και η Παγκόσμια Συμμαχία της UNESCO κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων.

τακτικές συζητήσεις σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της ICERD και της ECRI και στενότερη συνεργασία με τον [ειδικό εισηγητή του ΟΗΕ για τις σύγχρονες μορφές ρατσισμού](#).

Η ΕΕ θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τα διπλωματικά μέσα και τα εργαλεία της για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε διμερές και πολυμερές επίπεδο με σκοπό την προώθηση των πολιτικών της κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων, μεταξύ άλλων με στρατηγικούς εταίρους στο πλαίσιο διαλόγων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπουργικών συνόδων και συνόδων κορυφής. Μέσω του [συμφώνου για τη Μεσόγειο](#), η ΕΕ θα ενισχύσει την εκπαιδευτική, πολιτιστική και αθλητική συνεργασία με τις χώρες-εταίρους, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση και ένταξη. Σε διμερές επίπεδο, η ΕΕ θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις [κατευθυντήριες γραμμές της για την απαγόρευση των διακρίσεων στην εξωτερική δράση](#) και άλλες κατευθυντήριες γραμμές για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Θα υπάρξει επίσης στενή συνεργασία με τις αντιπροσωπείες της Επιτροπής στα κράτη μέλη και τις αντιπροσωπείες της ΕΕ σε τρίτες χώρες για την προώθηση της καταπολέμησης του ρατσισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ΟΚΠ σε παγκόσμια κλίμακα, κυρίως όσον αφορά το [σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία](#), ιδίως για όσους υπερασπίζονται τα δικαιώματα των αυτόχthonων λαών, των μειονοτήτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων που αντιμετωπίζουν φυλετικές ή εθνοτικές διακρίσεις. Επιπλέον, η ΕΕ θα εξακολουθήσει να συμμετέχει στην ανάλυση και την καταπολέμηση δραστηριοτήτων χειραγώγησης των πληροφοριών και παρεμβάσεων από το εξωτερικό, οι οποίες διαδίδουν ρατσιστικά μηνύματα και μηνύματα μίσους.

Στις αποστολές παρατήρησης εκλογών, η ΕΕ θα συνεχίσει να παρακολουθεί σε ποιο βαθμό οι φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες, όπως οι πληθυσμοί εθνικών μειονοτήτων και οι αυτόχθονες λαοί, απολαμβάνουν το δικαίωμα και την ευκαιρία να συμμετέχουν στις δημόσιες υποθέσεις και τις εκλογές σε ισότιμη βάση⁴⁵.

Όσον αφορά τις υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί τη σταδιακή ευθυγράμμισή τους με τη νομοθεσία της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων. Η [ετήσια δέσμη μέτρων της Επιτροπής για τη διεύρυνση](#) θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εφαρμογή μέτρων κατά των διακρίσεων και μέτρων για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους.

Ο συντονιστής για την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων θα διοργανώσει ομάδα συντονισμού, στην οποία θα συμμετέχουν κράτη μέλη, θεσμικά όργανα της ΕΕ, διεθνείς οργανισμοί, χώρες-εταίροι και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών⁴⁶ για να συζητήσουν τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης του μίσους κατά των μουσουλμάνων.

Αντιμετώπιση του ρατσισμού σε εθνικό επίπεδο

Οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση του ρατσισμού πρέπει να αναληφθούν πρωτίστως σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη μέσω **πρακτικών σεμιναρίων αμοιβαίας μάθησης, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για τον**

⁴⁵ Εκθέσεις των αποστολών παρατήρησης εκλογών για την περίοδο 2023-2025, [EU Election Observation Missions | EYEA](#).

⁴⁶ [Δελτίο Τύπου - Συντονιστική συνάντηση για την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων | Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#).

συντονισμό των εθνικών πολιτικών με την εν λόγω στρατηγική. Η Επιτροπή θα επικαιροποιήσει και θα ενισχύσει την εντολή της ομάδας για την εθνική εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού⁴⁷, ώστε να ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν ενεργά και να καλέσει τις υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να συμμετάσχουν. Μέσω της ομάδας εμπειρογνομόνων, η Επιτροπή θα διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και θα φιλοξενήσει συζητήσεις μεταξύ εμπειρογνομόνων⁴⁸.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης κατά του ρατσισμού και θα τα στηρίξει στην κατάρτιση και την εφαρμογή των εν λόγω σχεδίων δράσης μέσω του προγράμματος CERV. Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης την κατάρτιση τοπικών σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού σε περιφέρειες, δήμους, σχολεία και κοινοτικά κέντρα⁴⁹. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ορίσει εθνικούς συντονιστές αρμόδιους για την καταπολέμηση του ρατσισμού και συντονιστές για την καταπολέμηση του μίσους κατά των μουσουλμάνων και του αντισημιτισμού, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της εθνικής τους δέσμευσης και λογοδοσίας. Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να ακολουθήσουν παρόμοια προσέγγιση.

Στήριξη πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων

Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να στηρίξει τις ΟΚΠ, τον ακτιβισμό σε επίπεδο βάσης και τις δράσεις κατά του ρατσισμού, ιδίως δεδομένου ότι η χρηματοδότησή τους μειώνεται όλο και περισσότερο⁵⁰. Οι προσπάθειες αυτές γίνονται κυρίως μέσω του [προγράμματος CERV](#). Η ισότητα και η απαγόρευση των διακρίσεων εξετάζονται επίσης στην πρόταση της Επιτροπής για το επόμενο [πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο](#) 2028-2034. Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος AgoraEU, η Επιτροπή πρότεινε προϋπολογισμό ύψους 3,6 δισ. EUR για το σκέλος «Δημοκρατία, πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (στο εξής: CERV+), υπερδιπλασιάζοντας τον προϋπολογισμό του προγράμματος CERV.

Η Επιτροπή επαληθεύει ότι οι δικαιούχοι ενωσιακής χρηματοδότησης τηρούν τις αξίες της ΕΕ κατά την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Η Επιτροπή διενεργεί αυστηρούς ελέγχους πριν από τη χορήγηση των επιχορηγήσεων. Οι κανόνες αυτοί επιβάλλονται μέσω του [συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού \(EDES\)](#). Η Επιτροπή θα συνεχίσει να διερευνά τον καλύτερο τρόπο πλήρους αξιοποίησης της εργαλειοθήκης, μεταξύ άλλων κατά την επιλογή δυνητικών δικαιούχων.

Κατά τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδότησης, η Επιτροπή θα συνεχίσει να διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη πληρούν τους [οριζόντιους αναγκαίους πρόσφορους όρους](#) για την αποτελεσματική υλοποίηση και εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως ρυθμίζονται από τον [κανονισμό περί κοινών διατάξεων](#). Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς για να διασφαλίζουν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής.

⁴⁷ Υπομάδα της ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα και την ποικιλομορφία και ομάδα υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους.

⁴⁸ Όπως οι κοινές κατευθυντήριες αρχές για τα εθνικά σχέδια δράσης κατά του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων.

⁴⁹ Κοινές κατευθυντήριες αρχές για την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης κατά του ρατσισμού.

⁵⁰ [Κέντρο Ευρωπαϊκής Πολιτικής 2025: Securing Europe's civic space](#)· FRA 2024: [Summary of key findings from FRA's civic space consultation covering 2024](#)· Civil Society Europe 2025: [Contribution to the 2025 Annual Rule of Law Report](#).

Στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2028-2034, η Επιτροπή προτείνει τα [σχέδια εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης](#) να ενσωματώσουν ισχυρές εγγυήσεις με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το κράτος δικαίου και την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής κατά την κατάρτιση, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχεδίων.

Η Επιτροπή:

- θα ανανεώσει το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για την καταπολέμηση του ρατσισμού και θα καταρτίσει ετήσιο πρόγραμμα εργασίας για την καθοδήγηση των δραστηριοτήτων του·
- θα διοργανώσει πρακτικά σεμινάρια με τα κράτη μέλη προκειμένου να στηρίζει τις εθνικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση του ρατσισμού σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο·
- θα επικαιροποιήσει και θα ενισχύσει την εντολή της ομάδας εμπειρογνομόνων για την εθνική εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού και θα καλέσει τις υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες να συμμετάσχουν·
- θα προετοιμάσει τη διοργάνωση διεθνούς συζήτησης στρογγυλής τραπέζης για την εμβάθυνση της συνεργασίας με σχετικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους πολυμερείς φορείς·
- θα παρέχει στήριξη μέσω των σχετικών μέσων δαπανών της ΕΕ για τη στήριξη έργων και οργανώσεων που καταπολεμούν τον ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης κατά του ρατσισμού και να διορίσουν εθνικούς συντονιστές για την καταπολέμηση του ρατσισμού·
- να στηρίζουν την κατάρτιση τοπικών σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού σε περιφέρειες, δήμους, σχολεία και κοινοτικά κέντρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V — ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ

Η προώθηση της πολυμορφίας και της ένταξης είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση ενός δίκαιου και αποτελεσματικού χώρου εργασίας, καθώς και για την προσέλκυση ταλέντων. Όταν τα μέλη του προσωπικού αισθάνονται ότι εκπροσωπούνται σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων και σε ηγετικές θέσεις, ενισχύεται το αίσθημα του ανήκειν και η εμπιστοσύνη τους. Η Επιτροπή παραμένει προσηλωμένη στη διατήρηση πολιτικής μηδενικής ανοχής έναντι κάθε μορφής συμπεριφοράς που εισάγει διακρίσεις.

Προώθηση της πολυμορφίας κατά την επιλογή προσωπικού στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η εθνοτική, πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Στη [στρατηγική της για τους ανθρώπινους πόρους](#), η Επιτροπή δεσμεύτηκε να «δώσει το παράδειγμα όσον αφορά τη συμπεριληπτικότητα και την πολυμορφία»⁵¹, ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η πολυμορφία της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Με βάση τα αποτελέσματα της [έρευνας για την πολυμορφία, την ένταξη και τον σεβασμό στον χώρο εργασίας](#), το [σχέδιο δράσης σχετικά με την πολυμορφία και την ένταξη στον χώρο εργασίας \(2023-2024\)](#) παρείχε το πλαίσιο για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της στρατηγικής, με στοχευμένες δράσεις για μια προσέγγιση μηδενικής ανοχής έναντι κάθε είδους ή μορφής διακρίσεων, μεταξύ άλλων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Το 2025 η έρευνα επαναλήφθηκε και τα συμπεράσματά της θα χρησιμοποιηθούν για την κατάρτιση **επικαιροποιημένου σχεδίου δράσης με σκοπό την ενίσχυση της πολυμορφίας μέσω δράσεων προβολής και αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για την επιλογή προσωπικού**.

Οι στοχευμένες στρατηγικές επιλογής προσωπικού αποσκοπούν στην αύξηση της προβολής και της προσβασιμότητας των σταδιοδρομιών στην ΕΕ για τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες. Η [Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού \(EPSO\)](#) έχει εφαρμόσει **στοχευμένες στρατηγικές προβολής για την προσέλκυση υποψηφίων από κάθε εθνοτικό υπόβαθρο, για παράδειγμα μέσω εκδηλώσεων πολυμορφίας ή συμπράξεων με την κοινωνία των πολιτών και κοινοτικές οργανώσεις**. Δεδομένα σχετικά με την πολυμορφία έχουν συλλεχθεί μέσω ανώνυμων και εθελοντικών ερευνών σε πρώην υποψηφίους διαγωνισμών της EPSO για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που μειώνουν την πολυμορφία της δεξαμενής υποψηφίων.

Όσον αφορά το **πρόγραμμα πρακτικής άσκησης του γαλάζιου βιβλίου**, η Επιτροπή έχει εφαρμόσει ειδική στρατηγική για την πολυμορφία και την ένταξη, μέσω στοχευμένου προωθητικού υλικού για την ενίσχυση της πολυμορφίας των υποψηφίων (για παράδειγμα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Επιπλέον, η Επιτροπή βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης της απόφασης σχετικά με τους κανόνες που διέπουν το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και εξετάζει το ενδεχόμενο να επεκτείνει τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης και σε υποψηφίους που έχουν ολοκληρώσει προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να υλοποιήσει ορισμένες θετικές δράσεις για τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες.

Προκειμένου να στηρίξει την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής, μεταξύ άλλων όσον αφορά και τους δικούς της ανθρώπινους πόρους, **η Επιτροπή θα συνεχίσει να συλλέγει δεδομένα για την ισότητα στον χώρο εργασίας** εθελοντικά, ανώνυμα και με τρόπο που σέβεται τα δικαιώματα.

Βελτίωση της ανάπτυξης ικανοτήτων

⁵¹ [Πολυμορφία και ένταξη — Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#).

Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρέχει και να ενθαρρύνει την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής για όλο το προσωπικό της, συμπεριλαμβανομένων των διευθυντικών στελεχών. Η παροχή κατάρτισης σχετικά με τις μη συνειδητές προκαταλήψεις και τη δεοντολογική συμπεριφορά συμπληρώνεται από θεματικές ενότητες σχετικά με τις φυλετικές προκαταλήψεις και τη μικροεπιθετικότητα. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, στη μείωση των μεροληπτικών συμπεριφορών και στην ενίσχυση της ικανότητας της Επιτροπής να αντιμετωπίζει τον ρατσισμό.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών της, η Επιτροπή επικαιροποίησε το [πλαίσιο κατά της παρενόχλησης](#) με σκοπό την καλύτερη αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων στον χώρο εργασίας, το οποίο αφορά την παρενόχληση που σχετίζεται με τον ρατσισμό ή οποιαδήποτε άλλη ανάρμοστη συμπεριφορά. **Οι υπηρεσίες υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαμεσολάβησης και συμβουλευτικής, ο επικεφαλής εμπιστευτικός σύμβουλος και ένα δίκτυο εμπιστευτικών συμβούλων παρέχουν καθοδήγηση και βοήθεια στο προσωπικό που υφίσταται διακρίσεις.** Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του πλαισίου κατά της παρενόχλησης, η Υπηρεσία Ερευνών και Πειθαρχικών Κυρώσεων χειρίζεται και περιπτώσεις φυλετικών διακρίσεων ή παρενόχλησης.

Η Επιτροπή:

- θα επικαιροποιήσει το σχέδιο δράσης σχετικά με την πολυμορφία και την ένταξη στον χώρο εργασίας το 2026·
- θα προσφέρει και θα ενθαρρύνει την παροχή στοχευμένης κατάρτισης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής σε θέματα ισότητας σε όλο το προσωπικό της·
- θα διασφαλίσει ένα εργασιακό περιβάλλον απαλλαγμένο από διακρίσεις και θα εφαρμόσει αυστηρά τη στρατηγική της για μηδενική ανοχή απέναντι στην παρενόχληση·
- θα συνεχίσει να εφαρμόζει στοχευμένες στρατηγικές προβολής για την προσέλκυση υποψηφίων από κάθε εθνικό υπόβαθρο·
- θα συλλέγει δεδομένα για την ισότητα, μεταξύ άλλων μέσω ερευνών για την παρακολούθηση της πολυμορφίας του προσωπικού και των εμπειριών του στον χώρο εργασίας.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να εφαρμόζουν πολιτικές μηδενικής ανοχής έναντι της παρενόχλησης για τον δημόσιο τομέα·
- να προσφέρουν συστηματικά προγράμματα κατάρτισης με θέμα την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και την πολυμορφία για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρούσα στρατηγική αποτελεί αποφασιστικό βήμα προς μια πραγματική Ένωση ισότητας όπου όλοι θα μπορούν να ζουν, να αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους και να ευημερούν χωρίς να εκτίθενται σε ρατσισμό, είτε πρόκειται για ρατσισμό κατά των μαύρων είτε για αντισιγγανισμό, αντισημιτισμό, ρατσισμό κατά των Ασιατών είτε για μίσος κατά των μουσουλμάνων. Η στρατηγική παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την καταπολέμηση κάθε μορφής ρατσισμού, διαπροσωπικού και δομικού ρατσισμού, φυλετικών διακρίσεων, αδικημάτων μίσους και βίας και προτείνει συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Κατά την παρουσίαση της παρούσας στρατηγικής για την καταπολέμηση του ρατσισμού, η Επιτροπή δεσμεύεται να καταπολεμήσει τον ρατσισμό με ολιστικό τρόπο, ενσωματώνοντας την καταπολέμηση του ρατσισμού σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ και πραγματοποιώντας τακτικές επαφές με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η επίτευξη προόδου απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια σε όλα τα επίπεδα. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οργανισμοί, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, οι φορείς ισότητας, ο ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών πρέπει να συμμετάσχουν ενεργά και να αναλάβουν έμπρακτη δράση.

Ο ρατσισμός αντιβαίνει στις θεμελιώδεις αξίες στις οποίες βασίζεται η ΕΕ και είναι επιζήμιος για την κοινωνικοοικονομική της συνοχή. Διασφαλίζοντας ότι όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους, έχουν ίση πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνική συμμετοχή, η ΕΕ μεγιστοποιεί τις δυνατότητες κάθε ατόμου. Τα ποικιλόμορφα και συμπεριληπτικά περιβάλλοντα προωθούν την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την επίλυση προβλημάτων, στοιχεία τα οποία είναι καίριας σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, η προώθηση της ισότητας και η καταπολέμηση του ρατσισμού συμβάλλουν στην προσέλκυση επενδύσεων και ταλέντων, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η ικανότητα της ΕΕ να ανταγωνίζεται σε μια ολοένα και πιο διασυνδεδεμένη και ποικιλόμορφη παγκόσμια αγορά.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να στηρίζουν την εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής. Επιπλέον, η Επιτροπή καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να φέρουν σε επαφή τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να συζητήσουν τρόπους προώθησης της καταπολέμησης του ρατσισμού.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων που παρουσιάζονται στην παρούσα στρατηγική και θα υποβάλει ενδιάμεση έκθεση.